

REDACTIUNEA,
Administratiunea și Tipografia
Brașov, piata mare nr. 30.
TELEFON NR. 226.
Seriozori nerantate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
I n s e r a t e
se primesc la Administratiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNTURI:
In Viena la M. Duke Nachf.
Nux. Augenfeld & Knecht Lesc-
ner. Heinrich Schaeck. A. D-
polik Nachf. Anton Orpelic.
In Budapest la A. V. Golber-
ger. Ekstein Bernat. Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút)
Prețul inserțiunilor: o serie
germonă pe o coloană 10 bani
pentru a publicare. Publicările
mai dese după tarifă și invoca-
tă. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA apară în discursă!
Aveniente pentru Austria-Ungaria!
Pe un an 24 cor., p. 3000 luni.
12 cor. pe trei luni 6 cor.
Nr. 1 de Dumineacă 4 cor. pe an.
Periódic România și Sibiu!
Pe un an 40 franci, pe sase
luni 30 fr., pe trei luni 10 fr.
Nr. 1 de Dumineacă 8 fr. pe an.
Se prenumează la toate o-
cările poștale din între și din
afară și la dinii colectori.
Abonamentele pentru Brașov;
Administratiunea, Piața mare
terțul Inuiului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe sase
luni 10 cor. pe trei luni 5 cor.
Cu dusul săsesc: Pe un an 24
cor., pe sase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

Nr. 11.

Brașov. Luni-Marti 26 Maiu (8 Iunie)

1909.

Apropiere între Andrassy și Tisza.

Stau rău de tot acțiile guvernului coalitiei. Aceasta o dovedește și multă discuție, ce se face de către zile incoace despre o apropiere între contele Andrassy și contele Stefan Tisza. Acești doi fii ai răposașilor bărbați de stat cu mare renume, crescuseră cam în aceeași școală și cam cu aceleași idei și păreri despre atotputernicia clasei privilegiate maghiare, care odinioară se baza numai pe titlurile ei nobilitare, iar astăzi urmărește aceleași pasiuni aristocratice, însă sub noua lozină: „Avere și inteligență”, lozină menită a scoate ochii lumii, care e atât de naivă a crede, că acest soiu de oameni s-ar fi schimbat, devenind din reacționari și retrograzi oamenii progresului cinstiți. Si unul și altul se numește liberal, ba amândoi se fătesc cu liberanismul, ce pretind, că l-au moștenit încă dela părinții lor. Putem vedea și ne putem convinge însă cine sunt ei în realitate dintr-un singur fapt. Pe când Andrassy, actualul ministru de interne, se laudă, că a descoperit pluralitatea, cu care, introducându-o în proiectul său de reformă electorală, crede, că a găsit talismanul ce va scăpa nația sa de peire, pe atunci Stefan Tisza, fost ministru-președinte îl ia și acumă în nume de rău lui Andrassy că în genere s'a pretat a introduce votul universat deși cu pluralitatea, care îl face de fapt aproape cu totul iluzoriu, și sustine că în ori ce formă votul universal ar însemna apunerea rassei dominante maghiare.

Unde rămâne deci liberalismul lui Andrassy și Tisza, unde vederile înalte de progres, ce se pretinde, că i-ar anima? Toată importanța acestor bărbați de stat ai erei dualiste moderne se reduce de fapt la aceea, că ei prin dreptul nașterei se cred chie-mă și predestinați de a fi stălpii supremației, ai domnirii de rassă arbitrală maghiare, pe care vreau să-o perpetueze sub lozină nouă micinoase sub forme înșelătoare de constituționalism modern.

Importanța celor doi politicieni maghiari, despre cari vorbim, judecată din amintitele puncte de vedere, este deci restrânsă numai la Ungaria, și și aici numai la rasa maghiară cu politica și nizuințele ei exclusiviste, ce nu mai pot fi aduse în nici un fel de consonanță, nici cu spiritul timpului, nici cu progresele lui reale, nici cu avantul ce l-a luat desvălărea popoarelor sub impulsul umanismului și a democratizmului veacului al douăcilea.

Peste granițele Ungariei acești bărbați de stat numai în Austria mai au oare-care importanță și trecere. Si aceasta mai cu samă în cucerile aceleia politice, cari în acela încăpătăne deja cam învechită la așa zisă: nealterată conservare și respectare a bazelor partului dela 1867, baze cari în realitate au fost de fapt subminate într-un mod, încât nici unitatea armatei u-a rămas nealterată și nezugduită. Si aceasta derivă încă din vremile regimului tiszaist nr. II. Ba dela 1906 până azi, se poate zice, că s-au mai strâns puțin frânele dualismului, care ajunsese — în doaga morții. Si lucru curios, pentru că să se poată întâmpla aceasta, a trebuit să fie la cărmă, spre cea mai mare durere a lui Stefan Tisza, Andrassy cu Kosuth și cu Wekerle, coaliția, care astăzi să se asfixieze din cauza lipsei de aer sănătos. Curios, că cu toată gălăglia, ce o face majoritatea independență a dietei și întreaga ei aderență din țară, contele Stefan Tisza apare azi, chiar și în Viena, ca mai intransigent chiar decât independentii, intransigentii de odinioară. Tot ce a mai rămas, e slabă opozitie, ce se face azi pe cale neoficială, contra prolungirei privilegiului băncii comune austro-negre și în favorul băncii independente maghiare.

De aceea Austriacii, cari fără că să-i doară ceva de soartea noastră, a naționalităților, vor să-si asigure interesele lor, în ce privește banca ca să rămână comună, își îndreaptă iarăși privirile asupra lui Andrassy și Tisza, a căror trecut, principii și în-

clinări, cred, ar garanta pe mult timp susținerea comuniunii băncii și a altor comuniuni între limitele parapetelor găurite și în multe locuri striccate de dualismului.

Intre toți aceștia domnește azi mare bucurie fiindcă organul lui Andrassy, „Magyar Hirlap” mărturisește și confirmă și el apropierea între contele Iuliu Andrassy și contele Stefan Tisza. Poate fi ca aceștia să ajungă iarăși cei mai buni prietini, ca odiozioră. E prea târziu însă! Se înșală cei ce țin așa de mult la ei, dacă cred, că ajungând împreună la putere, cu excluderea independenților, Andrassy și Tisza ar putea face vreo procopseală, ar putea să aducă vreun folos real pentru îmbunătățirea situației interioare a Ungariei. În zadar își fac iluzii cei de la Budapesta și vechii lor cumătri de la Viena, nu va mai merge nici cu independenții, nici cu așa zisii, aderenți ai pactului dela 67, nici cu Kossuth, Iusti și Hoilo nici cu Wekerle, Andrassy și Tisza. Tot ce se va încerca și se va face pentru delăturarea crizei, iva fi numai un paliativ vremelnic de azi pe mâne!

Trebue să inteleagă odată cu toții, — că aici în Ungaria se cer azi măsuțe radicale, e lipsă, ca de pânea de toate zilele, de un regim, care să nu mai alege după potcoave de cai morți, după poftă, prejudecăți și tradiții deja de mult mucezite și putrezite; e lipsă neapărată pentru salvarea situației țării și a viitorului ei, ba chiar pentru asigurarea existenței Ungariei, de un *regim de dreptate și de libertate*, harnic, sincer și bărbătesc, care să n'aibă înaintea ochilor, decât interesele de viață ale țării și ale popoarelor ei, să nu părtinească decât dreptatea acestor interese, să nu caute a uni și împăca, decât pe acei factori, fără deosebire, cari sunt chemați a vegheia și a luptă pentru scutirea și asigurarea acestor interese vitale, interese, cari numai unindu-se la olaltă, pot consolida și ridica la treapta progresului adevărat ceea ce numim stat ungar.

Dela curtea cu jurați

din Târgu-Mureșului.

(Teleg. specială a „Gaz. Trans.”)

Târgu-Mureșului, 7 Iunie. Tribunalul în procesul de presă al „Gazetei Transilvaniei”, intentat pentru articolul de Rosalii „Sărbători vesele” (1908), a fost compus din aceiași juzi, ca la ultimul proces. Președinte: groful Mihail Lazar. Constituirea juriului s-a făcut curând, per tractarea s-a inceput de vreme. Acuzatorul public, procuror Tarr, a vorbit și s-a purtat *cum extrem sovinism*, a fost chiar violent. Apărătorul Dr. Enea Draia ca și acuzatul, redactorul Victor Branisce au susținut apărarea demn și energetic, încât au impus cu atitudinea lor. Juriul a pronunțat un verdict de vinovăție, iar tribunalul pe baza acestui verdict a condamnat pe acuzat la 6 (șase) luni închisoare de stat și 1000 (o mie) coroane amenda. Per tractarea finală s-a terminat la orele 12 din zi.

Mâne veți primi raport amanunțit,

Germania și Rusia. În sferele politice din Berlin se constată cu mare părere de rău, că agenția telegrafică a lui Reuter răspândește de un timp incoace știri tendențioase, după cari idea de o întrevedere între Tar și Wilhelm II, ar fi pornit dela acesta din urmă. »Deutsche Tages Zeitung« publică comunicatul următor: De ocamdată între Rusia și Germania nu se vor mai strânge relațiunile, până când Iswolsky și baronul de Ahrenthal sunt în răceală. Pentru Germania e de ordin politic primordial prietenia cu Austro-Ungaria, prietenie de care s-a alipit într-o anumită formă și România, conform intereseelor ei speciale. În această comunitate firește că nu mai e loc și pentru o altă putere, care e vrăjmașă Austriei. Numai când politica Rusiei va deveni amicală față de Germania și aliata ei, numai atunci va putea fi vorbă de o strângere de relații mai apropiate cu ea. Astfel de politică se înțelege că ar fi de dorit, căci nu trebuie să existe o dezbinare între Rusia și Germania.

FOLIETONUL »GAZ. TRANS.«

De-ale lui Moș Barbă-Albă.

(Urmare.)

Urcăm pe cai și pornim iarăși. La vama din strungă făcând formalitățile cu pașapoartele, întrebăm pe vameșul dacă nu aflat el sau oamenii lui scoici petrificate sau alte lucruri interesante prin acești colți? „Ba da? aici în apropiere sub stâncă din dreapta, cum ati venit, se află pești, scoici, melci și alte jivini petrificate, numai trebue spartă piatra ca să le aflați. A mers însuși vameșul, luând un chiorlogan sau săpoi și dându-l lui Sofronie, am apucat pe sub colți, mergând nu mai mult de 6 minute, unde ajungând, am pus să spargă din colți, care erau compusi din conglomerat, am cercetat mai multe rupturi din colți, și am aflat vre-o 4—5 bucăți, în care se vedea, cum se cade, pești, scoici mai mari și mai mici, melci și alte jivini de mare, bine conserve. Le-am luat cu noi și intorcându-ne la calabalac, am pornit pe jos către Schit la vale, lăsând caii în grija lui Sofronie, care i-a legat unul după altul și aşa îi ducea de

frâu pe o potecă găunoșită de scurgerei apelor din vremi de ploii. Trei sferturi de ceas mergă în zig-zag pe poteca aceasta printre pietre mari, căutând drumul cel mai bun până ajungi la izvorul sau șipoșul »Tigancei«. Apă ca cristalul izvoarește din o lespede mare de piatră într-un sul destul de gros. Jur împrejurul izvorului lespedeauă e plină de mușchi verde închis, de-o frumusețe deosebită. Aici am stat, ne-am spălat fetele de sudore, am beut din acest izvor apă rece ca ghiață și trecând pe lângă stâna din »Padină« ne-am grăbit să ajungem la Schitul Ialomiței în sus, căci stomachurile noastre reclamau în neîntreruptă chiorială mânăcare. Aveam o foame de lup. Cum ajungem, mergând pe râul Ialomiței în sus, la Schit, unde nu aflarem pe nimeni, am descărcat calabala, ocupându-chilia de ospății. Am scos din dăsagi și din lăzi merindea și punând pe o masă ce să afla așezată dinaintea chiliilor o pânzăturușă și tacâmurile de lipsă, ne-am astămpărat foamea. Era la un cias din zi. Ne luăm bunile și ne trântim pe ele la umbra colților, fiind zdrobite de călărit, iar Sofronie a dat cailor drumul la pășune.

In vâjâiala Ialomiței, care cu o iuteală trece turbată pe sub stâncile Schitului,

din cascadă în cascadă, am adormit și 3 ceasuri nu ne-am întors măcar odată. Pe la 4 ceasuri d. a. pomenindu-ne recreații am admirat stâncile, ce se înălțau în fața mănăstirii într'un gulugiu ascuțit de partea stângă a Ialomiței, în vârful căruia se vedea o cruce mare de lemn, așezată acolo de un călugăr sătul de viață, care după aşezare s-a prăbușit pe stâncă în jos, zdruindu-se. Am căutat o boiobocă în Ialomița, unde ne-am scăldat, și ne-am revenit. Am pornit apoi la stâna din munțe Colții ca cea mai aproape de schit, ce forma proprietatea lui Iosif Enescu din Simon, un bun cunoscut și rudenie cu noi, ca să vorbim cu baciul, să ne trimeată în toată dimineață o găleată sau botă cu lapte dulce, ca și cu urdă dulce. Noi știam de ce se bucură baci și ciobanii mai tare la munte și cu ce își poți face cei mai buni prietini. De aceea am spus lui Sofronie să aduca cu sine mai multe cepe, ridichi, sprijni și usturoiu, iar noi am luat în buzunar vreo câteva pachete de tutun și hârtie de țigări. Baciul era tocmai la fierberea urdei, pe care o strângea. »Hai, să fie de bine baciule!« »Bine ati venit d-lor« răspunde baciul. Ce mai faceți pe la stâna? »Da ce să facem, ne afumăm toată ziua în astă șandramă. Sofronie într'aceea

scoate vreo câteva cepe, ridichi, sticla cu rachiul și-i zice baciului: »Domnii ăștia știe ce vă doriți voi mai tare pe la stâna, unde din lapte, brânză, cocărtă nu mai eşiti, de aceea v'au adus sticla asta cu rachiul, v'au adus ceapă, usturoiu și ridichi, ca să vă ospătați și cu de acestea și să vă mai stergeti găturile pline de unsori de acestea de dulce.«

Baciul uitându-se cu plăcere la aceste delicate, ne mulțumește cu deosebită dragoste, și punându-ne un castron mare de urdă dulce pe o meschioară, dându-ne și linguri de lemn, ne poftește să mânăm, apoi punându-ne și un buz de caș dulce, tot pe masă, am inceput a mânca până ne făcusem burțile »tanana«. — L'am întrebat apoi dacă ne poate trimite în fiecare seară o botă sau găleată cu lapte muls proaspăt de oi? Dacă are și miei răsleți*) în tărila de mânzări, și dacă ne

*) Acești miei sunt din aceia, cari se învață a suge dela două oi. Se întâmplă de mielul unei oi moare îndată după fătat, și atunci aplică la oaia rămasă sără miel, un altul, așa că acesta se învață a suge dela 2 oi. Într-o tără de 1000 mânzări să lasă 10—15 miei de aceștia, care grași fiind, să tie la zile mari și să mânâncă de baciul și de cio-

Conferența comitetului central al partidului național.

Sub acest titlu se trimite comunicatul următor:

Comitetul central al partidului național român din Transilvania și Ungaria a înținut ședință plenară la 4—5 lunie în Budapesta, participând în număr mare și bărbați de încredere din cercuri ai partidului.

Desbătând situația politică generală, comitetul a constatat că criza actuală politică rezultă în mod firesc din sistemul exclusivismului de rasă inaugurat contrar adevăratelor interese obștești în guvernamentul țării.

In consecință, comitetul mai mult ca ori și când e de convingerea, că o soluție mulțumitoare corespunzătoare tuturor intereselor țării și popoarelor conlocuitoare precum și intereselor monarhiei întregi nu se poate închipui decât prin abandonarea acestui exclusivism în guvernament prin înăugurarea democratismului adevărat, prin respectarea necondiționată a libertăților publice și ale drepturilor individualităților etnice din țară.

Comitetul a luat la cunoștință și a aprobat activitatea parlamentară a deputaților naționaliști, invitându-i să continue lupta lor pentru drepturile națiunii române, pentru realizarea programului național român, insistând asupra introducerii votului universal în timpul cel mai apropiat pentru înăugurarea adevăratului parlamentarism în Ungaria.

In cestiunea conferenței naționale comitetul a menținut hotărârea sa adusă la 20 Ianuarie a. c., ca la timpul oportun să se convace conferența națională proiectată și-a decretat săvârșirea lucrărilor pregătitoare, astfel ca la timpul potrivit conferență să se poată convoca și ținea fără întârziere.

Comitetul național a constatat competența exclusivă a conferenței naționale de a se pronunța în cestia separării băncii Austro-Ungare, având toti membrii partidului a se conforma acestui punct de vedere. Comitetul național remarcând tendențele contrarilor partidului național român de a sparge solidaritatea națională, observă, că aceasta solidaritate nici când n'a fost mai mult justificată și reclamată de imprejurările politice, de căt chiar situația actuală, care îndreptățește pe deplin programul și ținuta partidului național român.

Presidentul clubului deputaților naționaliști, domnul Dr. Mihali a prezentat scrisoarea d-lui Dr. N. Șerban, prin care acesta supune judecății deputaților atitudinea d-sale din congregația comitatului Făgăraș, pe lângă declarația, că până la deliberarea acestei cestiuni nu va lua parte la ședințele clubului.

Asupra acestei scrisori se va pronunța clubul deputaților.

Dela adunarea generală a Solidarității.

«Solidaritatea» cunoscuta asociație de instituție financiară dela noi ca însotire a ținut cum știm prima ei adunare generală ordinată a doua zi de Roșalea la Seliște. Din procesul verbal ce-l publică organul oficial al „Solidarității”, estragem următoarele. Membrii prezenti au fost 35 de instituție de credit și eco-

poate vinde din acești miei pe rând, că vom sta la schit? Baciul ne-a promis că ne va da tot ce-i cerem, cu atât mai mult, că știe, că nici stăpânul tărlei, Enescu, nu se va impotrivi la nimic. I-am dat un pacchet de tutun baciului, de care s'a bucurat cu deosebire, că era un mare fumător.

Către seară venind și oile la stâna le-am dat și ciobanilor un pachet de tutun. Baciul le-a puroncit îndată să aducă un miel răsleț, pe care l-a și luat în primire Sofronie, apoi mai luându-și un bulgăr de urdă și casă dulce și puindu-le în frunze de brusturi, a plecat cu ele la Schit, promîndu-ne baciul că ne va trimită în toată seara lapte prăspăt. Întors la schit, am aflat 2 călugări, unul în vîrstă de vreo 60 de ani dar încă în toată puterea, era părintele Gervose, celalt un moșneag de vreo 80 de ani, gârbovit și cu niște zdranțe pe el călugăresti de-ți era mai mare milă, ba te cuprindea chiar și scârbă de necurătenia lui. Il chierna cuvișoul Onufrie. Cel dintâi avea un nas mare, împărtit în 3 părți, adeca pe lângă nasul cel mare mai avea de amândouă părțile căte un nas mai mic, așa că nasul cel mare era ca o patlagea vânătă în mij-

bani, iar pe alții și duc proprietarii de stâni acasă, și vînd, sau fac cinstea la unii și alții domni.

nomii cu 101 voturi, reprezentate de directorii lor. Adunarea fu prezidată de d-l Partenie Cosma, care numește notar pe D-l Ioan I. Lăpădat, scrutinător pe d-nii Petru Stoica și Matei Jiga, iar verificători ai procesului verbal pe d-nii Nicolae Ivan și Ioan Vătășan. Se prezintă și se cetește raportul comisiunii și conturile de bilanț și profit și perdere pro 1908, care toate se aproabă. Profitul de 1335 corone 94 bani se împarte ca remunerație fostului secretar, apoi cassarului-contabil, în fine ca remunerație pentru administrarea »Revistei Economice« și »Anuarul băncilor« (600 c.) iar un rest de 235-94 cor. se transpune în contul anului viitor.

Se dă absolvitoriu direcționii și comitetului de supraveghere pentru gestiunea anului trecut, apoi se alege president al direcționii d-l Partenie Cosma, membrii în direcționie d-nii Romul Cărăbas și Constantin Pop, membrii în comitetul de supraveghiere d-nii N. Ivan, M. Jiga, P. Stoica, Dr. N. Comșa și Constatin Herța. În ședință ultimă s'a pus la ordinea zilei alegerea revizorilor experti. Din mai multe considerații ale greutăților începutului, adunarea a hotărât să abstea deocamdată dela aceasta alegere și să încredințeze direcționie de a numi revizorii experti în mod provizoriu până la proxima adunare. A urmat după aceasta stabilirea taxelor de revizuire.

Trecându-se la propunerea direcționii în cestiunea concurenței și înființării de bănci nouă, referentul comisiunii propune, iar adunarea generală decide :

»Considerând, că între imprejurările noastre, fondarea de bănci nouă, cu deosebire mici, în multe regiuni nu mai poate aduce servicii justificate și reale vieții economice și considerând, că o îmbunătățire a situației, o ieftinire a creditului s-ar putea obține mai bine pe lângă anumite centralizări a micilor și multelor circulații de bănci, adunarea generală enunță: băncile însoțite nu vor mai iniția și nu vor mai sprini acțiunile și nici fondările nouă, decât numai unde acestea sunt reclamate de necesități deplin justificate; tot asemenea în intererul unei regulări a circulației de bancă, acolo unde afacerile de credit sunt decentralizate — în paguba intereselor bine pricepute ale poporului — mai multe institute de bani, se recomandă băncilor asociate ca amăsurat referințelor să caute a-le centraliza prin fusionări acomodate.

»Totodată adunarea generală îndrumă direcționea, ca în acele localități unde vre-o parte interesată ar cere, ori însăși ar alăt de potrivit să intervină pentru centralizare, să mijlocească în mod obiectiv și imparțial pertractarea pentru fusioñări, dând sfaturi binevoitoare cu privire la modul și formele acestei transacții.

»Mai departe considerând, că o extindere a afacerilor și cu deosebire a mijloacelor de credit e adesea-ori împreună cu rizic și pericol, în interesul stăvilirii și regulării concurenței, adunarea generală recomandă băncilor asociate ca în operațiunile lor să se mărginească la raionul lor de activitate și să intrebuneze cu prefirentă mijloacele lor proprii și cele străine durabile, stabilindu-și de normă nu cantitatea, ci siguranța și soliditatea veniturilor lor.

»In fine, unde mijloacele băncilor însoțite nu ar afla plasare corespunzătoare în afacerile de credit solid și sigur, adunarea generală e de părere ca pe

lângă precauțiunea necesară și asigurările de lipsă să îmbrățișeze și alți rami de activitate economică, sprijinind cu deosebire industrializarea și comercializarea avutului poporului din raionul lor de activitate.«

STIRILE ZILEI.

— 25 Maiu v.

Examenele dela școalele române elementare din Brașov. Din cauza epidemiei de scarlatină ce bântue de un timp încocace în orașul nostru, și mai cu seamă între copiii din școalele noastre elementare, examenele din anul acesta școlar nu se vor mai ține la terminul obișnuit, ci aceste examene se vor ține deja mâine, Marti, 7—8 Iunie n. atât la școala de băieți cât și la cea de fetite. Examenele nu se vor mai ține că până a cum în sala festivă a gimnaziului român ci în clase, sub conducerea directorilor școlari, fără nici o festivitate. Tot mâine va avea loc și certarea clasificațiunilor, în clase.

Convocare. Pe baza §§-lor 11 și 20 p. 8), din statute membrele »Reuniunei femeilor române din comitatul Hunedoarei«, împreună cu toți cei care doresc sprijinirea și înaintarea Reuniunii noastre, prin aceasta se invită a lua parte la adunarea generală, ce se va ține în Deva, la 12 Iunie 1909, la 3 oare d. a. în localitatea »Casinei române«. La ordinea de zi, va fi între alte obiecte și alegerea comitetului pe un nou perioadă de trei ani. Din ședința comitetului tinută la 21 Martie 1909.

Elena Pop Hoszu-Longin, președintă.

Dionisiu Ardelean, secretar.

Inteligința română din Deva va aranja o petrecere de vară la 12 Iunie st. n. 1909 în sala redutei din Deva, cu prilejul adunării generale a »Reuniunei femeilor române din comitatul Hunedoarei« în favorul acestei Reuniuni. Musica lui Gogi din Orăștie. Suprasolviri se primesc cu multumită și se vor cuita în ziare.

Post de notar. In comuna mare curat românească, de vreo 700—800 familii, Buzeulung, Magyar-bodza, s'a înființat al III-lea post de notar, pentru care este publicat concurs cu terminul de 26 Iunie a. c. in foaia oficioasă din Haromszék (Szepszi Szt. György). Aviz notarilor români qualificați. Intorsura Buzeului, George Zaharia, invăț. pens.

Scotus Viator în București. Joi a sosit în Capitală distinsul scriitor englez Seton Watson, care sub pseudonimul *Scotus Viator*, a publicat căteva broșuri și volume mult apreciate în cercurile politice și diplomatici din Europa, în cestia naționalităților din Austro-Ungaria. Ultima carte a lui *Scotus Viator* este precum știm intitulată *Racial Problems in Hungary* și este consacrată în mare parte cestiunii Românilor și Slovacilor din Ungaria. Critica engleză ca și în genere critica străinătății a primit cu multă căldură această carte, menită a face lumină asupra celor ce se petrec în Ungaria cu naționalitățile nemaghiare. Pressa ungurească a căutat să răspundă afirmațiunilor documentate ale scriitorului englez. Cum însă așa ceva nu putea face cu argumente serioase, această presă a recurs la subterfugii adeseori ridicolă.

Ialomiței, renumită prin mărimea și adâncimea ei.

Eurlacul li dă oamenii din Bran lui Ioan Enescu, că așa il chieama, de aceea numele, că el nu se insurase, decât la vîrstă de aproape 50 de ani. Se asezașe în satul Petroșani din România, unde trăia făcându-și stare mare și era între cele dinăzi gazde din sat. Vara o petreceau până la vîrstă de peste 90 de ani la odaia lui, ce și-o tacuse în valea Ialomiței, dinsus de mănăstirea schitului. Acolo clădisé și un mare sopron cu graduri, în care își adăpostea vitele lui iarna: vaci, capre, cai și oi, iară sub acoperiș își punea mai multe clăi de fan, ca să le aibă la îndemâna iarna, când cădea zăpada până la 2 metri de groasă. Un ivor puternic de-asupra odăii îl aducea apa cea mai cristalină prin curte și trecea prin fânață și ograda ce se deschidea înaintea odăii, ca să se verse în râul Ialomița. Tot acolo era clădită și o căsărie, pe care atunci o aveau vestiile frații Gologan din Săcele în arăndă și care fabrica fel de fel de cașcavale, pe care le vindea sub numele »cașcaval de Penteleu« cu preturi mari, în București, după cum ne spunea unul dintre Gologănești, care se afla acolo.

Ca să fim siguri că vom căpăta fan,

Tenorul G. Vasiliu la noi. Ni se comunică, că peste câteva zile va sosi la Brașov valorosul tenor liric român G. S. Vasiliu, care obținând permisiunea dela ministrul ungar de interne, va da un ciclu de concerte în Brașov, Cluj și în alte orașe dela noi. D-l Vasiliu va cânta cu cursul distinselor soprane d-ra Victoria Niculescu. Iată și piesele muzicale ce le va cânta: I. »Ce te legeni codrule« — »Si de ce mi-a spus că vine« — »Mandruliță de la munte« — »Pasare pribegă« — »Păi, Păi« de Carmen Sylva, — »Foioare verde de bujor« — »Dear și maica ce știi eu« — »Elucevan le stelle«, celebră aria din opera »Tosca« — »Mugur, mugur« de Dima. — »Steluță« — »Vino 'n codru la izvor« (duet) — și frumoasa »Doina Oltului«. E de dorit ca toți iubitorii de muzică și de cântecele românești să ia parte la aceste concerte. Anunțuri speciale vor arăta ziua și locul concertelor d-lui Vasiliu.

Pisirea unui copil la un foc. Ni se scrie din Necrilești cu data de 3 Iunie: In hotarul comunei vecine Mogos, la locul numit: »Dosul Miacei«, nu se știe sigur din ce caușă, în noaptea spre 1 Iunie, cam pe la 12 oare, s'a aprins o sură de lemn acoperită cu paie a economului Teodor Barb. Unii cred, că focul l-ar fi pus un răuăcător, alții însă, că păziau noaptea vitele afară în câmp, nu depe de aceea sură, susțin, că ar fi văzut un meteor căzând deasupra surei, ce îndată a și fost cuprinsă de flacări. In sură durneau mai mulți păstorii: feciorasi dela 13—18 ani, între cari și o bunică în vîrstă cu un nepoț de 7 ani, unicul pruncu a susnumitul Teodor Barb, care mersese de acasă să dea și el ceva ajutor bunicei sale. Muierea bătrâna și păstorii cei mai mărișori, aproape înăduși de sună, s'au deșteptat buimăci din somn și îngrozită de flacări, ce-i cuprindea, abia și-a putut mantuvi fiecare viață sa fugind din sură ce ardea cu atâtă groază. Cei scăpați din sură după ce și-au mai venit în fire, cu groază văzură, că pruncul cel mai mic lipsea dintre ei; nu se deșteptase din somn; se culcase și el în podul surei cu ceilalți băieți mai mari și nu pe aria surei cu bunica, ca până atunci. Ca să-l mai poată ceilalți măntuvi din flacări era prea tarziu: ii auziră de câteva ori tipetele sfătuoare, apoi întreagă sură se cutropi în flacări și tipetele pruncului amuțiră. Il chieama Traian, băiat de școală, unul dintre cei mai buni. După potolirea focului i-s-a aflat căpătina, înină și câteva oase scrumite, pe cari tată-său le-a adunat și dus acasă și pe cari azi le-am astrucat. La acutul fulgural era mișcător din samă afară văzând durerea sărmănilor părinți, cari aveau numai pe acest prunc. Familia se ține de parochia Bârlesci, ce de un timp încoace o administrez eu interimal. — Nic. Necrilescu, paroch.

O nouă catastrofă în minele dela Reșița. Nici 4 luni n'au trecut dela ultima catastrofă din minele dela Reșița și dejă alta și anumită, care însă, din fericire, nu e nici pe deosebită ca cea de acum patru luni. De astădată au căzut jertfă trei lucrători, iar alți cinci sunt grav răniți. Catastrofa s'a întâmplat Marti săptămâna, după zilele de Rosalii. Pe la orele 4 dim. s'a produs în mine fără de veste o explozie și deja în momentul următor tevele de gaz din un puț se sparseră cu un sgomot asurzitor. Lucrătorii din puț s'au grăbit să iasă afară ceeace însă nu le-a succese

iau pe Sofronie cu mine și mergem la Burlacul. Eu iau un băt, ei un par. Când ne apropiam de odaia Burlacului vre-o 5 dulă de câni, unul mai flocoș și mai mare ca celălalt, ne ies nașine și că o azi vrăjășie se apropie de noi, de cugetam că acum acum ne rupe. Eu iute mă și adăpostesc într-un gard, iar Sofronie răzimându-se de gard începe a imblăti aci în unul, aci în altul. A avut noroc că avea a se lupta cu ei numai din față. Aud o gură: »Nea Bălan«, »neă Burcuș«, fluieră, sare apoi la ei cu o bătă și așa-i poate depărta un motoflete de servitor căt o prăjina pe zdravini câni, că altmîntreleana nu stiu ce-am fi pătit. Mergem în casă, unde am allat pe Burlacul la masă, lângă o mămăligă căt un fund de căldare, din care eșau abori, așteptând să-i aducă și o tocana de miel, ce sfioră la foc.

El mă cunoștea și spuindu-i că suntem toți 3 frații veniți aci la schit pentru a petrece vre-o 15 zile, să bucure că de abia mai are și el cu cine să mai vorbească, și spuindu-i pentru ce am venit, înăndă a poruncit unui argat, ca să ia el și Sofronie căte un măldăr de fan și să-i ducă la mănăstire. Mulțumindu-i m'am întors la mănăstire cu fânul căpată.

(Va urm.)

la toti. Supraveghetorul Lud. Riesinger, auzind strigătele de ajutor ale celor periclitati, s'a scoborât și el în puț, dar ajungând în adâncime nu putu resista tărerie gazului și căzu la pământ fără conștiință. Fiind alarmați și ceilalți lucrători, cu mare greutate le succese a-l scoate afară pe Riesinger și 4 lucrători, cari au fost imediat transportați la spital. Cei patru lucrători sunt deja afară de orice pericol, ce privește însă pe Riesinger, starea lui e atât de gravă, încât medicii nu mai au nici o speranță de a-l putea salva.

Dramă în inchisoarea din Chișineu. Deținuta politică Lidia Kozlov în vîrstă de 34 ani a fost găsită spânzurată de un cearșaf (lepedeu) în celula ei din inchisoarea centrală. Sinucigașa s'a omorât din cauza muștrării de conștiință deoarece găsindu-se la ea o corespondență secretă, mai multe persoane arătate în corespondență au trebuit să sufere pedepse. Lidia Kozlov era măritată cu un medic aflat acum la Irkutsk. Ea fusese condamnată pentru propagandă politică între tărani și păstrarea de literatură nelegală.

Inaugurarea monumentului Tarului Alexandru III. Inaugurarea monumentului lui Alexandru III s'a făcut în prezența Tarului, Tarinei, Tarinei văduve, a membrilor casei impăraștești, a corpului diplomatic, ministrilor, reprezentanților consiliului imperial și Dumei și a altor demnitari. În urmă a avut loc o desfilare de trupe în fața monumentului. S'a depus 500 de coroane. Părăchea impăraștească s'a retras apoi la Zarskoe Selo. Tarul a exprimat contelui Witte mulțumiri pentru silințele ce și-a dat la ridicarea acestui monument

Tarul Rusiei la Paris. La consiliul de miniștri ținut la Eliseu, președintele Fallières a informat consiliul că Tarul îl va înăpăta vizita, pe care Fallières i-a făcut-o anul trecut la Reval; Tarul va sosi la Paris la 31 Iulie, și va sta acolo în zilele de 31 Iulie și 1 August st. n. Pe urmă va pleca la Douvres, spre a se întâlni cu regele Eduard.

Premii pentru lucrătorii industriași. Camera de comerț și industrie din orașul nostru aduce la cunoștință că în urma dispoziției ministrului de comerț și în anul acesta 1909 vor fi împărtite în total 100 diplome de distincție și premii în sumă de 100 cor. între astfel de lucrători industriași, cari vor fi dovedit, că sunt vrednici de ele prin împlinirea cu credință a unui serviciu de ani indelungăți. Cinci astfel de premii revin camerei comerciale din Brașov, — și astfel stăpâni lucrătorilor, adevărat posesorii de fabrici, căt și alți industriași din cercul camerei la care aparțin comitatele Brașov, Târnava-mare, Sibiu și Făgăraș, sunt invitați ca cel mult până în 15 Iunie a. c. să trimită camerei consemnarea celor lucrători ai lor, pe cari îi vor crede de vrednici de această distincție, cum și datele prin cari se scoate la iveală cuaificația respectivilor lucrători. Condițiile de distincție sunt următoare: 1) Indigenat. 2) Ocupația unea neintreruptă în lucru activ industrial (portarii, vizitii, servitorii de birou și ceice independențe astfel de servicii, nu pot face pretenziuni la aceste premii). 3) O activitate neintreruptă în lucru industrial de cel puțin 15 ani (anii de invățăcel pot fi socotiti, timpul legat de un anumit sezon — întră căt lucrătorul în întreg sezonul neintrerupt a fost ocupat — se privește ca fiind considerat de ani întregi). 4) Simbria obișnuită sau căstigul anual să nu treacă peste 2000 cor. Toate aceste condiții au să fie dovedite cu documente în regulă în cazul dat cu cartea de lucru sau cu copie legalizată. Unul și același lucrător numai odată poate fi împărtășit de distincție.

Monede antice române. Un tăran dintr'o comună din lăomăția să prezentat Vineri după amiază d-lui N. R. Săveanu, secretarul general al ministerului de interne și i-a prezentat un pachet conținând 499 monede antice din timpurile Romanilor. Aceste monede sunt toate de argint, în cea mai mare parte bine conservate. Efigia împăratului Traian apare intactă cu inscripția *Imperator Trajanus Augustus*. Acest tăran fără de nici o avere a declarat că a găsit aceste monede arând pământul; ele erau într'o amforă, care a fost

stricată de ferul plugului. Săteanul cere că aceste monede, pentru dânsul fără de valoare, să fie schimbate în lei noi și în loc de 499 lei căt ar face în ochii lui, el cere numai 450 lei. Cu chipul acesta crede el, va împăca și autoritatea și nevoia sa. E probabil că ministerul va cumpăra aceste monede dela tăran.

Milioane furate. Înainte cu câteva luni a murit în București senatorul Iorgu Cantilli, lăsând după sine o avere de mai multe milioane. Toate efectele în valoare de mai multe sute de lei căt și banii gata ce se aflau în palatul lui Cantilli au dispărut îndată, fără nici o urmă. Îndată după descoberirea acestui furt s'a început cercetări foarte minuțioase, ascultându-se întreg personalul de serviciu al lui Cantilli precum și toți aceia, cari au intrat în locuința lui Cantilli înainte și după moartea lui. Toate cercetările însă au rămas fără rezultat. Deoarece sumele furate se urcă la mai multe milioane lei, pentru prinderea îndrăsnetelor făptuitorii s'a pus acum un premiu de 120.000 lei.

Onoarea unui Negru. Un American cu numele Brady și-a pierdut zilele trecute portmoneul pe când se afla într'un tren de persoane. Bănuind pe un Negru, el a cerut ca acesta să fie arestat. Neputându-se dovedi însă că el a furat, Negrul a fost eliberat și acum a intentat lui Brady proces pentru vătămare de onoare. Curtea cu jurați a hotărât că Brady să-i plătească Negrului suma de 10000 coroane ca despăgubire pentru vătămarea de onoare. Primul judecător însă a protestat în contra acestei hotărâri, zicând că sentimentul de onoare nu poate fi așa desvoltat la un Negru, ca la un alb și că mai ales în America de sud, unde Negrii sunt în număr mare, furturile sunt la ordinul zilei, și că un Negru nu poate să se simtă atât de vătămat în onoarea lui, chiar și dacă ar fi incriminat pe nedrept de furt.

Alegerile pentru reprezentanța orașului Brașov.

In sensul dispozițiunilor §-lui 41 al art. de lege XXII. din 1886 membrii aleși pentru reprezentanța orașenească în anul 1903 au să lasă din sănătatea reprezentantei, expirându-le durata mandatului de 6 ani. Si anume vor ieși: din cercul I. electoral 8 membrii, din cerc. II. elect. 12 membrii, din cercul III. electoral (Scheiu), următorii membri români: Vasile Voina, protopop, Vasile Sfetea, paroh, Ioan Prisacu, paroh, Dr. Eugen Mețianu, fiscal comitatens, Sterie Stinghe, proprietar de case, Arsenie Vlaicu, directorul școalelor comerciale române, Ioan Aron, director, Vasile Popovici, măsar, Dr. Sterie Stinghe, prof., Aurel Ciortea, prof. și Iosif Maximilian, paroh. Din cercul IV. electoral 1 membru, din cercul V. electoral 4 membrii și din cercul VI. electoral 15 membrii.

Totodată se aduce la cunoștință publică că această alegere de întregire în toate 7 cercurile electorale se va ține *Sâmbătă în 12 Iunie a. c.* în timpul dela 9 oare dimineață până la 4 oare după amiază și că membrii esită sunt realegibili. Pentru cercul I. electoral locul de votare este în sala vânătă a Redutei, Strada Hirschner Nr. 10. Pentru cercul II. electoral locul de votare este localul pentru probele muzicale ale capelei orașenești în casa Nr. 9, intrarea din Strada de gimnastică — față în față cu edificiul reuniunii de patinat. Pentru cercul III. electoral locul de votare este sala de gimnastică a gimnaziului român din Scheiu, intrarea din Strada Prundului Nr. 4, din Strada băilor de abur Nr. 1. Pentru cercul IV. electoral locul de votare este în localul grădinei de copii al școală din dale Sft. Martin, în Strada Lungă din Brașovul-vechiu Nr. 71.

Cercul I. electoral alege 4 reprezentanți și 5 suplenti. Cercul II. electoral alege 13 repr. și 5 supl. Cercul III. electoral alege 11 repr. și 5 supl. Cercul IV. electoral alege 1 repr. și 3 supl. Cercul V. electoral alege 4 repr. și 4 supl. Cercul VI. electoral alege 9 repr. și 3 supl. Cercul VII. electoral alege 8 repr. și 3 supl.

Pentru cercul III. e designat de conducător al alegerii, d-l Ioan Lengeru, iară substitut d-l George Navrea, măcelar.

Varietăți.

Turcia n'are mulțumirea de a-si vedea odată cetățenii linistiți, de a vedea încetate animositațile dintre diferitele nemări și mai cu seamă de a-i ști pe partizanii vechiului regim că au renunțat cu desăvârsire la speranța stărilor de odinioară, căci acei cari cu orice jertfe au înălțat mai întâi un sistem și apoi chiar pe Sultan, au de bună samă un program frumos pentru europenizarea Turciei, fie ea europeană chiar.

Toamna în aceste vremuri turburi, *ministrul turcesc al lucrărilor publice* a prezentat marelui vizir un *program de lucrări urgente*, între cari ar fi: 30.000 kilometri de sosele, 1720 kilometri linie ferată în Europa și nu mai puțin de 7945 în Turcia asiatică; apoi 7 forturi, a se construi din nou și lucrări de irigație în Mesopotamia pentru suma frumoasă de 185 milioane.

*

Comerțul Japoniei. care la 1868 se mărginea să exporte produse agricole și materii prime și să aducă de afară tot ce-i trebuie, în chip cumpărat de altfel, a ajuns în mai puțin de 40 de ani, aproape să egleze comerțul marilor state, îmbătrânite în negoți și industrie, din Europa.

După biruință câștigată împotriva Chinei, Japonia se hotără să-și îndrepte stăruințele spre industrie — spre a putea trimite căt mai mult afară și a aduce căt mai puțin. Cel mai mare schimb de mărfuri l'a avut și-l are cu China, cu posesiunile engleze din Asia, cu Anglia și cu Statele-Unite.

Cu toate greutățile răsboiului cu Rusia, — cel mai grozav răsboiu purtat de 30 de ani încoace — comerțul lor, import și export, s'a înălțat dela 1899 până la 1908 — și chiar în anii răsboiului *exportul* n'a fost mai mic decât în anii precedenți (823 milioane în 1904 și 829 milioane în 1905). În 1906 exportul și importul împreună au fost de 2173 milioane lei.

După influență câștigată pe coasta răsăriteană a Asiei, influență care a deschis noui debușuri mărfurilor sale, după avântul, pe care l-au luat toate ramurile de activitate japoneșă în urma marii biruințe câștigată împotriva celei mai mari puteri din Europa, comerțul Japoniei trebuie să se aștepte încă la mult mai însemnate rezultate pe viitor. Spre acest scop chiar marina comercială a fest în timp de 10 ani împărtită.

ULTIME STIRI.

Budapestă, 7 Iunie. Foile opozitionale kossuthiste anunță, că grupul Iusth-Hollo, ar fi hotărât să ceară conchemarea camerei deputaților, pentru care scop are lipsă numai de 20 de subscrisori.

Organul lui Hollo „Magyarország” salută adunarea independenților într-un articol intitulat „Trimisii naționale”, iar în al articol vorbește despre speranțele mari îndreptățite, ce le-ar avea independenții în cestiunea băncii.

Budapestă, 7 Iunie. La adunarea de eri Dumineacă a partidului independent au luat parte vreo 4—5 mii de persoane, între cari 50 de deputați, mai mulți fișpani și numărăși delegați din toate părțile. Au vorbit Bathany, Hollo, Teleki, Dezider Nagy și mai mulți din provincie. Adunarea, care s'a început cu cântarea imnului național a primit moțiunea propusă de raportorul Sajo. — In aceasta moțiune adunarea susține postulatul înființării băncii independente în anul 1911, declară nestrâmutata sa incredere în partidul independent și își exprimă recunoștința față cu Kossuth și cu fruntașii partidului. Moțiunea a fost primită unanim și a fost dusă apoi de întreaga adunare și predată lui Kossuth în locuința lui. Apponyi și Iusth, cari

erau absenți din Pesta, au salutat adunarea prin telegramă.

Viena, 7 Iunie. *Depozitul de pulbere* din Podgorie de lângă Cracovia a explodat în urma unui trăznet. S'a nimicit 15.000 kgr. iarba de pușcă, 15.000 șrapnel. *Pagubele se urcă la 1 milion.* *Răniții au fost transportați în spitalul din Cracovia.*

Salonic, 7 Iunie. În urma recunoașterei regatului bulgar și a luării titlului de țar al Bulgarilor, se observă o mare dușmanie în contra Bulgarii din Macedonia. Uciderile de Bulgari au ajuns aşa de numeroase, că au pus pe gânduri pe fruntași comunităților bulgare. Bulgarii se pregătesc de apărare. Cei mai mulți omorători sunt Greci și Sârbi. Bulgarii acuză pe aceștia cum că fac jocul comitetului jude-turc, care îi atâta contra lor.

Salonic, 7 Iunie. Șeful uniunii liberale Ismail Kemal-bey, acuzat că autor moral al contra revoluționei rsacătore, se găsește încă în Atena, unde caută să atâte pe Greci contra regimului jude-turc. El a publicat deunăzi o declarație în ziarul grecesc, în care spune că în urma proclamării regatului bulgar, Exarchia bulgară nu mai are ce căuta la Constantinopol, ci trebuie să se mute la Sofia. Dacă aceasta nu se va face, atunci Macedonia e în pericol.

Bibliografie.

In „Biblioteca pentru toți” a apărut poemul d-lui Ludovic Daus, *Elesternul Nr. 455.* Noua scriere a puternicului scriitor d. L. Daus și povestirea tragică a unei familii din Moldova în timpul eteriei grecești. Scene repezi, puternice, pline de poezie și un umanitarism care înduioșează până la lacrimi, acapără de la prima pagină pe cititor să-l face să vibreze de durerile și nenorocirile străbunilor noștri atât de asupriți sub jugul greu al fanariotilor. *Prețul 30 bani.*

„Discurs panegitic”, de Dr. Elie Daianu paroch și protopop, rostit cu prilejul prohodirei lui Stefan Cav. Havaș-Oătanu, ctitorul noivel biserici din Cluj, care a reșit într-o sa avere (100.000 cor.) pentru a se zidi această biserică. Retipărire din »Răvașul«. Cluj tipografia „Carmen“ 1909.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr. Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale therapiei fizicale și dietetică; ½ oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Postă și telegraf: Maria Enzensdorf bei Wen.

Cu deslușiri și prospecțe stă la dispoziție direcționea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Dr. STERIE N. CIURCU.

AIII Kochgasse Nr. 26 — Viena
Consultării
cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Dr. Toma Madincea, medic militar emeritat, specialist pentru boalele interne (din lăuntru) și venețice, cu locuință în Kolozsvar (Cluj) Berda-Mozes utca Nr. 2, colțul dela străzile Kossuth Lajos și Berde Mozes lângă colegiul unitar, ordinează dela orele 11—12 a. m. și 2—4 p. m.

Aducem la cunoștință On. public, că prețul apelor minerale și higienice din depositul nostru din strada Aței Nr. 6 pe lângă schimbul imediat al sticlelor este următorul:

Gloria 1 litru 12 fl. ½ litru fil.
Borpatak " 12 " " " —
Marild " 16 " " " 14 "
Borbegy " 18 " " " 14 "
Baross " 16 " " " 14 "
Elöpatak " 16 " " " 14 "

Fehérkő " 16 " " 14 "
Felsőrakos Mária " 16 " " 14 "
Kászon Salutáris 1 litru 16 fl. ½ litru 14 fl.
Horgász " 16 " " 14 "
Repáti " 14 " " 14 "

Borszék " 28 " " 22 "
Sztojka " 28 " " 22 "
Boholt " 26 " " 22 "
Hargitta " 26 " " 22 "
Székely-Selters " 26 " " 22 "

La cumpărare de 25 sticle literam Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public
Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,60—150)

»FURNICA«, cassă de economii, societate pe acții în Făgăraș

Prospect.

Adunarea generală extratordinară din 26 crt. a luat cu privire la urcarea capitalului social următorul concluz:

Capitalul social se urcă dela K 120 000 la K 240 000. În acest scop se vor emite 300 acții nouă de câte K 400 sub numerii curenți 301—600, pe lângă următoarele condiții:

1. Fiecare acționar vechiu are dreptul de a subscrive din noua emisiune atât de acții, câte posede din emisiunea primă, transcrise pe numele său.

2. Prețul unei acții nouă, pentru acționarii vechi se fixează în sumă de K 400 și K 10 spese de emisiune.

3. Terminul pentru prima optare se fixează pe ziua de 1 Iulie 1909, iar pentru a doua îl va fixa direcția institutului numai în cursul lunii lui Iulie 1909.

4. Prețul acțiilor se va plăti în sensul §-lui 6 al statutelor în 5 rate trilunare egale și anume:

prima rată de K 80 + K 10 spese de emis.	la 1 August 1909
a doua " " K 80	" 1 Noiembrie 1909
a treia " " K 80	" 1 Februarie 1910
a patra " " K 80	" 1 Mai 1910
a cincia " " K 80	" 1 August 1910.

Se pot plăti și mai multe rate deodată.

5. Acțiile nouă nu vor participa la dividendă anilor 1909 și 1910, ci acționarii vor căpăta numai 5% interese după capitalul vărsat, dela ziua sosirei banilor la cassa institutului până la 31 Decembrie 1910.

Față de acționarii, cari nu vor plăti ratele regulat, se va aplică §. 9 din statute.

6. Acționarii sunt rugați să prezinte subsemnatei direcții acțiile scrise pe numele lor (*fără coala de cuponi*) insinuând optarea pe epistola de pe contrapagină. Acțiile astfel depuse la cassa institutului se provad cu clauzula de opțiune și se restituiesc acționilor cu un titlu provizor de acții, în care se va introduce platirea ratei prime și a tuturor ratelor următoare.

7. Acțiile, cari nu se vor opta de acționarii vechi până la 1 Iulie 1909 se vor vinde și la neacționari cu prețul de K 600 + K 10 spese de emisiune. Din acest preț K 400 se vor adăuga la capitalul social, iar restul de K 210 la fondul de rezervă.

8. Acțiile nouă vor participa la toate beneficiile și se vor împărta și de toate drepturile ce posed acționarii vechi după platirea tuturor ratelor, dar în nici un caz mai înainte de 1 Ianuarie 1911.

Făgăraș, în 26 Mai 1909.

Direcția.

Banca Națională a României. situație sumară.

	1908 17 Maiu	1909 9 Maiu	1909 16 Maiu
A c t i v :			
129.009,001	91156001 Reser. metal. aur 87694348	122.632,643	122.499,348
37854000	" Trate aur 34805000	1.420.936	1.437.313
1.970,578	Argint și diverse monede	61.766,735	61.387,740
76.251,285	Portofoliu Român și străin.	29.549,821	29.342,158
8.309,200	*Impr. contra efec. publice 11717000	11.999,825	11.999,825
17.164,578	" in cont-corent 17625158	15.190,531	15.190,531
11.999,699	Fonduri publice	3.161,621	3.161,621
15.550,233	Efectele fondului de rezervă	5.972,426	5.972,455
3.230,621	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	704,727	704,763
5.943,868	Imobile	672,309	779,401
689,933	Mobilier și Mașini de Imprimerie	107.801,980	108.097,770
733,928	Cheltuieli de Administrație	12.063,996	11.065,273
103.618,379	Depozite libere	27.659,154	27.473,859
101,700	Conturi curente	400.596,704	399.112,057
25.433,215	Conuri de valori		
400.006,218			
P a s i v :			
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
24.850,121	Fond de rezervă	26.650,782	26.650,782
3.664,810	Fondul amortis. imob. și material	3.923,808	3.923,808
254.464,800	Bilete de Bancă în circulație	248.740,370	246.879,290
1.408,108	Dobânzi și beneficii diverse	1.479,764	1.560,407
103.618,379	Depozite de retras	107.801,980	108.097,770
400.006,218	Scomptul 5%	400.596,704	399.112,057
	* Dobândă 5½%		

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.

XXXIX. LOTERIE de Stat C. și P.

pentru scopuri de binefaceri în Austria.

Loteria aceasta unică în Austria legal concesionată conține 13.399 căștiguri în bani gata în suma totală de 513.600 Cor.

Căștigul principal **200.000 corone bani gata.**

Tragerea urmăză irevcabilă în 17 Iunie 1909.

Un los costă 4 corone.

Losurile se trimis franco.

Directia c. r. a loteriei.

Secția loteriei de stat.

(583.7—10)

La librăria „Gazetei“ Brașov,

se află de vîndare următoarele:

Cărți literare apărute din ediția „Minerva“ București.

Titu Maiorescu, „Cittice“, Volumul I, prețul 1.50 cor.

C. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda“ dreptul 1.50 cor.

N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istorică pentru tinerime, localizată după nemțescă. 193 pag. Prețul cor. 1.50

Vasile Pop, „Domnița Viorica“ roman. Prețul 2 cor. (plus porto banii) 20

M. Salodeanu, „Floarea Ofilită“, roman. Prețul 2 cor. (plus porto banii) 20

Stefan Iosif, „Credințe.“ Poesii à cor. 1.50

Em. Gărleanu-Emilgar, „Batrâni“, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50

Eugeniu Boureanu, „Povestiri din copilărie“. Prețul à . . . cor. 1.50

Vasile Osvadă, „Băncile poporale din România“ cu un adaus informativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b. porto). 1.50

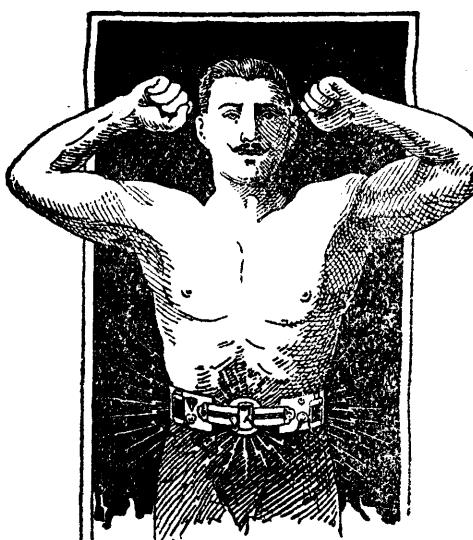
Ion Manolache-Holda. Fete, portrete schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50

Vasile C. Osvadă, „Legea Tovărășilor“. Prețul — 50 cor. (plus 5 b. porto b.). 1.50

M. Eminescu, Poesii postume“, ediție nouă, 268 pag. cu note. Prețul c. 1.50

VICTORIA ȘTIINȚEI.

E cu un picior în mormânt omul care fiind bolnav nu și găsește leacul. Omul modern are morbi complicate, ascunse, și provin din neregularitățile sistemului nervos nepătruns. Pentru aceste boale știința modernă medicală știe leac nou, sigur, — puterea electrică, care introdusă în sistemul bolnavilor, face minuni! Dar tot cu așa succese să folosește electricitatea contra reumei, neurasteniei, nesomnului, lipsei de apetit, slabirii etc. Cela-ce are, dară, orice fel de morb de nervi, su din boalele amintite pe care-va, după cetarea acestui anunt să grăbească și procure cartea „INSSTRUȚIUNE DESPRE VINDECAREA ELECTRICĂ“, — carte ce se află deosebită pentru bărbați și deosebită pentru femei, și se trimite în cuvertă închisă ori-cui, de cără:

Institutul de ordin. medical „ELECTRO-VITALIZER“, Budapest, IV. Károly-körüt 2 felem. 51.

Scrisoare de recunoștință.

Francise Juhász, Dunaharaszt-Agg, Nádormajor.

Cu bucurie își fac cunoșcut, că din 3 Martie mea folosește după instrucțiune instrumentul „Electro-Vitalizer“, care funcționează admirabil. Femeia nu mai suferă dureri nu mai are simțul spaimei, cum avea înainte de aceea. Mulțumită lui Dumnezeu, că mi-a dat gândul să cumpăr acest instrument, că de atunci poate și eu muriam, n-ăs mai fi putut vedea suferința ce o chinuia pe femeia mea. Acum a trecut peste tot răul și cu bucurie spun celor ce o întrebă, că „Electro Vitalizer“-ul a vindecat-o. Primește Domnule Doctor mulțumita mea recunoștință.

Coupon pentru o carte de cinste:

Institutului de ord. med.

„ELECTRO-VITALIZER“

Budapest, IV. Károly-körüt 2 felem. 52. Rog să-mi trimite gratis și franco, în cuvertă închisă opul: „SISTEMUL DE VINDECARE ELECTRIC MODERN“ pentru bărbați și femei

Numele: _____

Comuna și poșta ultimă: _____

Tot și lipște pe o corespondență.

TIPOGRAFI

A. Mureșianu

Brașov, Tergul Institut Nr. 30.

Acet stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine assortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în poziție de a pute executa orice comandă cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT SI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ SI DIDACTICĂ

STATUȚE.

EJU PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ SI DE NUNȚĂ
DUPĂ DOBÎNȚĂ SI ÎN COLORI.

ANUNȚUARE.

Comandele eventuale se primesc în bioului tipografiei, Brașov Tergul Institut Nr. 30, în etajul, îndărăpt în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afara rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Brașov.